

Using stories: environment

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು: ಪರಿಸರ

Teacher Education
through School-based
Support in India
www.TESS-India.edu.in

<http://creativecommons.org/licenses/>

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (NCF 2005) ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು (2009)ಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾದಾಸೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳು ಸದೃಢವಾದ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನವನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡುವುದೇ ಟೆಸ್ - ಇಂಡಿಯಾ OERನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ'ಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಶ್ಯಕ್ತವಿರುವ ಸಾಧನ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ, ಬೋಧನೆಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. OER ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಘಟಕಗಳನ್ನು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ನೂತನ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು.

ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಟೆಸ್ ಇಂಡಿಯಾ OERನಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದುವರಿದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಟೆಸ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು, ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ -ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವಿನ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ವೀಡಿಯೋ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಟೆಸ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ತಯಾರಿಸಿದ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳ ಸಮೂಹವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. (ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ) ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಈ ಕ್ಲಿಪ್ ಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೇ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನಡತೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಕರು ಗುರುತಿಸಲು ವೀಕ್ಷಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಲಿಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ವೀಡಿಯೋ ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ OERಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು, ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಬಳಕೆದಾರರು ಇದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ವೀಡಿಯೋ ಕ್ಲಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್, ಪಿಸಿ, ಡಿ.ವಿ.ಡಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಸ್.ಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಬಳಸಲು ಬಳಕೆದಾರರು ಇವುಗಳನ್ನು ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

(<http://www.tess-india.edu.in/>)

Version 2.0 ES10TESSKNV1

Karnataka

Except for third party materials and otherwise stated, this content is made available under a

Creative Commons Attribution-ShareAlike licence: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

TESS-India is led by The Open University UK and funded by UK aid from the UK government

ಈ ಘಟಕ ಯಾವುದರ ಕುರಿತು

“ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು” ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಮಕಾಲೀನ (ಇತ್ತೀಚಿನ ಬರಹಗಾರರು) ಭಾರತೀಯ ಬರಹಗಾರರು ಬರೆದಿರುವ ಕಥೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು, ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಬೋಧನಾ ಸಾಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಓದುವುದರಿಂದ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸುಹಕರಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕಥೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಘಟಕ ಮತ್ತು ಪದಜ್ಞಾನ ಪರಿಚಯಿಸಲು ಅಮೂರ್ತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸಬಹುದು. ಇವುಗಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಘಟಕವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗಮನೀಕರಿಸಿದೆ.

ಈ ಘಟಕದಿಂದಾಗುವ ಕಲಿಕೆ ಏನು?

- ಘಟಕಗಳನ್ನು (topics) ಪರಿಚಯಿಸಲು ಮತ್ತು ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಲವಲವಿಕೆಯನ್ನು (ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು) ಉಂಟು ಮಾಡಲು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಕುರಿತು ಅನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು

ಈ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಮುಖ ಏಕೆ?

ನಿತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೂ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ಸಾಹಭರಿತವಾಗಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳು ಅಂದರೆ ಸಸ್ಯಗಳೂ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು. ಪ್ರತಿ ಪಾಠವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನೈಜ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ನೀವು ಹೊಸ ಘಟಕವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತೀರ ಎಂಬುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಠದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವವರೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸಕ್ರಿಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟತೆ ಉಂಟುಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿಸುವ “ಪರಿಸರ” ಕುರಿತು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಈ ಘಟಕ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಸ್ವಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ನವೀನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಘಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಧನಾತ್ಮಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಥೆ ಕೇಳಲು ಆಸೆ ಪಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಠದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ಘಟಕವು ಕಥೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸುವುದರತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಕಲಿತಿದ್ದನ್ನು ಇತರ ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಳಸಬಹುದು. ಕ್ಯಾವೆಂಡಿಶ್ ಮತ್ತು ಇತರರು (Cavendish et al (2006)) ಹೇಳಿದಂತೆ, ಒಂದು ಪಾಠಕ್ಕೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಥವಾ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಥೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ನೈಜ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

1 ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು

ಪಾಠವನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೊಸ ವಿಷಯವನ್ನು (topic) ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಎಂದು ನೀವು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಯೋಚಿಸಿರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪಾಠ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾದಲ್ಲಿ, ನದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಲು ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಶ್ಮಲವಡಗಿದೆ ಎಂದು ಶೋಧಿಸಲು ನೀವು ಯೋಚಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ನದಿ, ಜರಿ ಅಥವಾ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರೆದ ಕಥೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಯ, ಸ್ಥಳೀಯ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ಮಲಿನತೆಯ ಕುರಿತು ಶೋಧನಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಉತ್ತೇಜಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯವಹಿಸಬಹುದು.

ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುತ್ತಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಾಠ ಶುರು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಜೋಡಿಸಲಾಗದ ಅನುಭವ ಅಥವಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನೀವು ಬಳಸಿದರೆ ಮಾಹಿತಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗದೆ ಕರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯವಾದುದನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 1 : 'ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು'

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ (topic) ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವಿವಿಧ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ, ನೀವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ತಯಾರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ದೈರ್ಯ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀವು ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಠ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ವಿವಿಧ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳನ್ನು ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವಂತಹ ನಿಮ್ಮ ಕೌಶಲ ನೇರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಮನೋಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಉತ್ಸುಕತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರೆಡಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಸಂವೇದನೆ, ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಡೆಗೆ ಅವರ ಅವಧಾನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಉಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೀವು ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಆಸಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ, ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂದರ್ಭ ಅಧ್ಯಯನ 1: ಮರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು

ಸಿಂಧೂರವರು ಮಂಗಳೂರಿನ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮರಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಅಥವಾ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ರೆಂಬೆಕೊಂಬೆಗಳು ಹಾಗೂ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಮರದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮರದ ಕಾಂಡ ಹೋಲುವ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಸಲ್ಫಾರ್ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಕಮೀಜ್ ಅನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂಬುದರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾಠದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮರದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತರಗತಿಗೆ ಒಯ್ದು ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟೆ. ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅದು ಮಾವಿನ ಮರದ ಮಾದರಿ ಎಂದು ಊಹಿಸಿದರು. ನಾನು ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಒಡನೆಯೇ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ, ಟೀಚರ್ ನೀವು ಮರದ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದ್ದೀರ' ಎಂದರು. ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೋ ಅದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಗುರುತಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಗೊಂಡೆ. ಅವರು ಮರದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರು ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಚಿತ್ರಗಳಂತೆಯೇ ಇತ್ತು. ನಂತರ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದು ಮಾದರಿಯ ಸುತ್ತ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಮರಗಳ ಕುರಿತು ನಾನು ಓದಿದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಕುಳಿತು ಆಲಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ. ಸಂಪನ್ಮೂಲ 2 ರಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಯ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ. ಮರದ ಮಾದರಿಯ ಸುತ್ತ ಮಾಡಿದ 'ಕಾಡನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಮರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ

ಮರಗಳಿಂದ ನಾವು ಏನೆಲ್ಲಾ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಚರ್ಚಿಸಿದವು ಮಕ್ಕಳು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆ ವಿವರ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಕಿ: ಮರದಿಂದ ನಾವು ಏನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ?

ಮಕ್ಕಳು: ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು, ಪನ್ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣು, ಮುತ್ತುಗದ ಹೂ, ಎಲೆ, ನೆರಳು, ಮರಮುಟ್ಟು

ಶಿಕ್ಷಕಿ : ಉತ್ತರಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ,ಆದರೆ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಯೇ? (ಅಭಿನಯಿಸಿ ತೋರಿಸಿದೆ) ಪನ್ನೇರಳೆ ಎಂದರೆ ಏನು? ನಾಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರ್ತೀರಾ?

ಮಕ್ಕಳು : ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಬೆಳೆಯುತ್ತೆ, ನಾಳೆ ತರುತ್ತೇವೆ

ಶಿಕ್ಷಕಿ: ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಪನ್ನೇರಳೆ ಮರ ಇದೆಯೇ?

ಮಕ್ಕಳು : ಹೌದು, ಇದೆ

ಶಿಕ್ಷಕಿ : 'ಮುತ್ತುಗದ ಹೂ ಎಂದರೇನು ?'

ಒಂದು ಮಗು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನನ್ನ ವಸ್ತ್ರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಹೂವನ್ನು ತೋರಿಸಿ 'ಇದು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತು

ಶಿಕ್ಷಕಿ: ಮುತ್ತುಗದ ಹೂ ಈ ರೀತಿ ಸುಂದರವಾಗಿದೆಯೇ? ಮರದಿಂದ ಇನ್ನೇನು ಸಿಗುತ್ತದೆ

ಮಕ್ಕಳು : ಮರದಿಂದ ಮರಮುಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಬೆಲ್ಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ

ಶಿಕ್ಷಕಿ: ಮರಮುಟ್ಟು ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಬೆಲ್ಲ ಎಂದರೇನು?

ಮಕ್ಕಳು : ಟೇಬಲ್ ನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದನ್ನು ಮರದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಮರಮುಟ್ಟು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾಳೆ ತಾಳೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸಿಹಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ತಾತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಇದೆ. ಬಹಳ ಜನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆನೇ ತಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸಿಹಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಸ ಕುದಿಸಿ, ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ

ಶಿಕ್ಷಕಿ: ನಾಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ

ಮಕ್ಕಳು: ಆಗಲಿ ತರುತ್ತೇನೆ

ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ನಾನೆಷ್ಟು ಖುಷಿಯಾಗಿದ್ದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನಾಶೀಲಳಾದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತ ಹಾಗೆ, ನಾನು ಕೂಡ ಅವರಿಂದ ಕಲಿತೆ. ನಾನು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು, ಅವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರಿಸಲು ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತೆ. ವಿಷಯದ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ನೈಜವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಕಂಡು ಸಂತಸಪಟ್ಟೆ. ನನಗೂ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೂ ಈ ಪಾಠ ನಲಿವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ಮರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೊರ ನಡೆದರು.

ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಪಾಠದಲ್ಲಿ, ಎಲೆಗಳ ವಿವಿಧ ರಚನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅವರು ತರಗತಿಗೆ ತರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

- ಪದ್ಯ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದವು? ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೇ?
- ನೀವು ಈ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು?
- ಇಂತಹ ಮಾರ್ಗ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದೀರಾ? ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಏಕೆ, ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಏಕೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ.

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು: ಪರಿಸರ

ಮರಗಳ ಕುರಿತ ಪಠ್ಯ, ಚಿತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಾದರಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದವು. ಆಹಾರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮರಮುಟ್ಟಿನವರೆಗೂ ಮರಗಳು ಜನರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು (ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು) ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಚಟುವಟಿಕೆ ಸುಲಭವಾದುದು, ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೀವು ಓದಿ, ಅರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 1: ಕಥೆ ಅಥವಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು

ನುರಿತ ಕಥೆಗಾರರು ಬರೆದ ಕಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಹೇಳಿದ ನೀತಿ ಕಥೆಗಳು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಕಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ನೀವು ಬಳಸಬಹುದೇ?

ಪರಿಸರ ಕುರಿತ ಘಟಕವನ್ನು (topic) ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾಠದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಇಂಟರ್ ನೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಆನ್ ಲೈನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹುಡುಕಬಹುದು.

ಹೊಸ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮುದ್ರಣವಾಗುವುದರಿಂದ, ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಬಹುದು. ಇದು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಪಾಠ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

- ಈ ಕಾರ್ಯ (task) ನಿಮಗೆ ಸಂತಸ ನೀಡಿತೆ? ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ನಿಮಗೆ ಸಂತಸ ನೀಡಿದ್ದರೆ, ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸಂತಸದಿಂದ ಅರಿಸಲು ಬಯಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಇವು ಹೇಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ
- ನೀವು ಬೋಧಿಸುವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು?

ವಿಡಿಯೋ: ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ವಿಜ್ಞಾನದ ತರ ಘಟಕಗಳಿಗೂ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳಿವೆ. ಚಟುವಟಿಕೆ 1 ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಇತರ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಹಾಗೂ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

2. ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ಮುಂದಿನ ಸಂದರ್ಭ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ತನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ಈ ರೀತಿಯ ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸರಳವಾದ ಆದರೆ ಇದೇ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಲು ನೀವು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ.

ಸಂದರ್ಭ ಅಧ್ಯಯನ 2: ಕಥೆಯನ್ನು ಹಾಡುವುದು

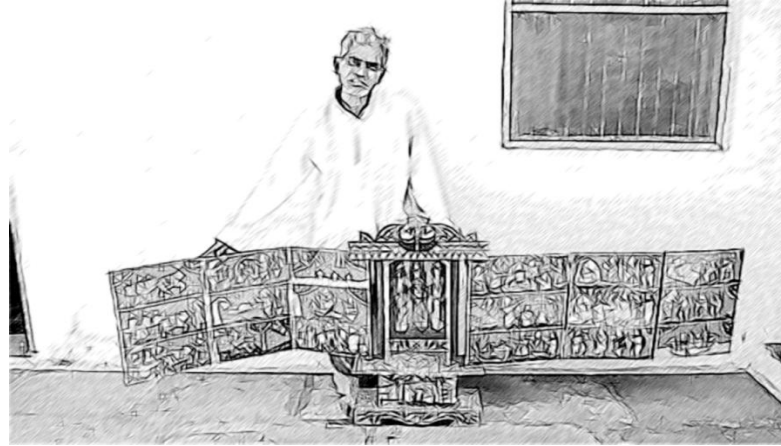
ಅಮಿತಾರವರು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಜೋಡ್ ಪುರದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕಿ. ಆಕೆ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಬಿಶ್ ನೋಯ್ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮರಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ತರಗತಿಗೆ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ನಂತರ, ಈ ಘಟಕವನ್ನು ತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ರೀತಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಯಪುರದ (ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ನಗರ) ಕಲಾಕಾರ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಾರನಾದ ಮಂಗಿಲಾಲ್ ಮಿಸ್ತ್ರಿಯನ್ನು ನಾನು, ಮಾರ್ ವಾರ್ ನ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನ ಮೊದಲವಾರ ನಡೆಯುವ) ಜಾತ್ರೆ ಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ಮಂಗಿಲಾಲ್ ಹತ್ತಿರ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದ 'ಕಾವಡ್' (Kaavad) (ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡಬಲ್ಲ ಮರದ ದೇವಾಲಯ ಅಥವಾ ಗುಡಿ) ಇತ್ತು. ಆ ಕಾವಡ್ ನಲ್ಲಿ ಬಿಶ್ ನೋಯ್ ಗಳು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಘಟನೆಗಳ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಣಗಳಿದ್ದವು (ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿದ್ದವು).

ಅವರ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೋಡಿದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಘಟಕವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಬಿಶ್ ನೋಯ್ ಗಳ ಸಾಹಸದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು, ಲಾವಣಿಯನ್ನು ಹಾಡಲು ಅವರು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ, ಅವರು ತುಂಬಾ ಸಂತಸದಿಂದಲೇ ಒಪ್ಪಿದರು. ಅವರ ಭೇಟಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. (ಭೇಟಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ 3ರಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಓದಿ)

ಮಾರನೇ ದಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶನದ (ಭೇಟಿಯ) ದಿವಸ, ಮಂಗಲ್ ಮಿಸ್ತ್ರಿ ಹಿರಿಯ ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎರಡು ಪ್ರದರ್ಶನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೇಗ ಬಂದರು. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ದೊಡ್ಡದಾದ, ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ, ಹೊಳಪಿನ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ 'ಕಾವಡ್' ಇತ್ತು.

Figure 1 Mangilal Mistry with one of his Kaavad

ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮರಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಂಗಿಲಾಲ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ, ಬಿಶ್ ನೋಯ್ ಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ಹಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಕಾವಡ್ ನ ಪ್ರತಿ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿರುವ ನಾಟಕೀಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಥೆ ಮುಂದುವರೆಸಲು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಲು ತೊಡಗಿದರು.

ಮಂಗಿಲಾಲ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹರಿದು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕಥೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ, ಮಂಗಿಲಾಲ್ ಮರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳತೊಡಗಿದರು. ಮರಗಳಿಲ್ಲದ ಬದುಕು ಹೇಗಿರಬಹುದು?, ನೀವು ಅವುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳ ತೊಡಗಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ ಮರಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದರು.

- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು: ಪರಿಸರ

- ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ
- ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಮರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ
- ಯಾರು ಕೂಡ ಅವುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ

ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂಬಂತಹ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬಹಳ ರೋಷಾವಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದವು.

ಕಥೆ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಮಂಗಿಲಾಲ್ ರವರನ್ನು ನಾನು ವಂದಿಸಿದೆ. ಪಾಠದ ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನಿರುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದ್ದವು. ಮರಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ನಮಗೇದುರಾಗಬಹುದಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಲು ನಾನು ಮತ್ತು ಮಂಗಿಲಾಲ್ ಮುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವು.

ಮಕ್ಕಳ ಆಲೋಚನೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕವುಹಲಗೆ ಮೇಲೆ ಬರೆದೆ. ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಂಗಿಲಾಲ್ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ನೀವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ಯ ನೀಡಲು ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪಾಠದ ಸಮಯ ಮುಗಿದು ವಿಶ್ರಾಮದ ಘೋಷಣೆ ಆದುದರಿಂದ ತರಗತಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊರನಡೆದರು ಆದರೆ ತುಂಬಾ ಮಕ್ಕಳು 'ಕಾವಡ್'ನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಲು ಮತ್ತು ಮಂಗಿಲಾಲ್ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಓಡಿ ಹೋದರು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2: ಒಂದು ಪದ್ಯ ಅಥವಾ ಕಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ಪರಿಸರ ಕುರಿತು ಒಂದು ಕಥೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಬಳಸಿ ಪಾಠವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಲು, ಕಥೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪಾಠಕ್ಕೆ ಪಿರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿ. ಹಾಗೇ ಮಾಡಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲ 4ನ್ನು ಓದಿರಿ.

- ನೀವು ಯಾವ ಘಟಕವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ. ಉದಾ: ನದಿಯ ಮಲಿನತೆ, ಕನಡ ವಿಲೇವಾರಿ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸ್ವಚ್ಛ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಮರಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮ
- ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಬಯಸಿದ್ದೀರಾ? ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಲು ಯಾರಾದರೂ ಕಥೆ ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ?
- ಘಟಕವನ್ನು ಆರಿಸಿದ ನಂತರ, ಚಟುವಟಿಕೆ 1ರಲ್ಲಿ ನೀವು ತಯಾರಿಸಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದಿಂದ ಓದಬಹುದಾದ ಸೂಕ್ತ ಕಥೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಯವನ್ನು ಆರಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಾಠಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಥೆಯಿದೆಯೇ? ದೃಶ್ಯ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದರೆ ನೀವು ಒಂದು ಕಥೆ ಬರೆದು ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಥಾ ನಿರೂಪಕರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನೀವು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ, ನೀರು ಹೇಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಲಿನವಾಗಿದೆ ಎಂಬಂತಹ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕುರಿತು, ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರವಾದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು.
- ಪಾಠವನ್ನು ನೀವು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ
- ಕಥೆಯನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕುಳಿರಿಸುವಿರಿ ನಂತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ
- ಎಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಬಹುದು? ಬಹುಶಃ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಇದರಿಂದ ಅವರ ಕಲಿಕೆ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪಾಠಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ

ಕೆರೆ ಹಾವು ಮತ್ತು ಇಲಿ (ಸಂಪನ್ಮೂಲ 5ನ್ನು ನೋಡಿ) ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಕಥೆ ನಿಮಗೆ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳಿರಬಹುದು. ಪಾಠ ಮುಂದುವರೆದಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಗೆ ಭಾಗವಹಿಸುವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಚಿಂತನೆಗೊಂದು ಕ್ಷಣ

ಪಾಠದ ನಂತರ, ಯಾವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಏಕೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ:

- ಪಾಠವನ್ನು ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತೇಜನಗೊಂಡಿದ್ದರೆ?
- ಇದು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು? ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ ಬೇಕಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ?
- ಇದರಿಂದ ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಆಯ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾವೆ (ಸಾಕ್ಷಿ) ಏನು?
- ನೀವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ? ಮತ್ತು ಏಕೆ?
- ಮುಂದಿನ ಸಲ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ನೀವೇನು ಮಾಡಬಹುದು?

ವಿಡಿಯೋ: ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಹಾಡುಗಳು, ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ

ಚಟುವಟಿಕೆ 3: ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು

ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ, ಟಿ.ವಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಅಥವಾ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಕಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಲು, ಅವರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಸಮಯ ನೀಡಿ ನಂತರ ಕಥೆಯ ಸಣ್ಣ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿರಿ. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪು ಒಂದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗಿ ಅವೆಲ್ಲ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಅಥವಾ ಒಂದು folderನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಇದನ್ನು ಸಮಯವಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಲು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಲು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಿದೆ.

ನೀವು ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದರೆ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ತರಗತಿಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಹು ಬೇಗನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಹಾಡುಗಳು, ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಾಭಿನಯವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಸಂಪನ್ಮೂಲ 6 - ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಹಾಡುಗಳು, ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕವನ್ನು ನೀವು ಯೋಜಿಸಲು ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಭೂತಿ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.

3 ಸಾರಾಂಶ

ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಪಾಠವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ನವೀನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ ಮೇಲೆ, ನೀವು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ತುಂಬು ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಯಾವ ಗಣನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕಥೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹಿಡಿಸುತ್ತವೆ. ತಾತ್ವಿಕವು ಕಷ್ಟ ಎಂದೆನಿಸುವ ಹಲವಾರು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಕಥೆಗಳು ಕಲಿಕೆಗೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಥೆ ಹೇಳುವಂತಹ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿತ ಮಾರ್ಗ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಬಳಸುವುದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

- ಪಾಠದ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ
- ಹೊಸ ಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತದೆ
- ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರೊಡನೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ
- ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಲು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟ ಪಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
- ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ
- ಪರಿಸರದೊಡನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅನುಭೂತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
- ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವಿನ ಆಂತರಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ನೈಜ ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ವಂತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಬಳಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು. ಪರಿಸರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆಯುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಈ ಘಟಕವು ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ. ನೀವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವುದು, ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ಸುಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನೀವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಘಟಕವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದರಿಂದ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 1: ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ (ದೃಷ್ಟಿ, ಶ್ರವಣ, ಸ್ಪರ್ಶ, ವಾಸನೆ, ರುಚಿ) ಕಲಿಕಾ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ, ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ, ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವೆಚ್ಚರಹಿತವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ನಡುವೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ, ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಕಾಣುವಿರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕಾಣುವಿರಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನೀವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು, ಅದರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಪರಿಸರದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಚೋದಿತರಾಗಲು ನೆರವಾಗಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಮತ್ತು ಒಳಗೆ ಆಗುವ ಕಲಿಕೆ ಆಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿಸುವುದು

ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಇಡಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶ್ರಮ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿಸಲು, ನೀವು ಹೆಚ್ಚಿನದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೀವು

- ಹಳೆಯ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್ ಮತ್ತು ಕರಪತ್ರ ಗಳಿಂದ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳನ್ನು(posters) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದು
- ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ತರಬಹುದು
- ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು
- ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು

ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಣಿತರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು

ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಹಣ ಅಥವಾ ಪರಿಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮಾರಾಟಗಾರರು ಅಥವಾ ದರ್ಜಿಯನ್ನು ಕರೆದು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಣಿತವನ್ನು ಬಳಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಮೆಹಂದಿ ಹಾಕುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿರುವವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆದು ವಿವಿಧ ಆಕೃತಿ, ವಿನ್ಯಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವೆನಿಸಿದಾಗ, ಹೀಗೆ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯೂ ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಪರಿಣಿತರು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ - ಅಡುಗೆ ಭಟ್ಟರು ಅಥವಾ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು) ಇರಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಇಂತಹ ಪರಿಣಿತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿವಿಧ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಹವಾಮಾನವು ಶಾಲಾ ಆಟದ ಮೈದಾನ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಹೊರಗಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ನಿಮ್ಮ ಪಾಠ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾದಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಹೊರಗಡೆ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು, ಜೇಡಗಳು, ಸಸ್ಯಗಳು, ಕೀಟಗಳು, ಕಲ್ಲುಗಳು ಅಥವಾ ಮರದ ತುಂಡುಗಳಂತಹ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು (ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ತಿಳಿಸಿ) ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪಾಠ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವನ್ನಾಗಿಸಬಹುದು. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವಂತಹ ಮತ್ತು ಕೂಡಲೇ ಲಭ್ಯವಿರುವಂತಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ಬಸ್ ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಅಥವಾ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಪದಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಗುಣಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಮಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ತರಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೊರಾಂಗಣವೇ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ತರಗತಿಯಾಗಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ, ಅವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು:

- ವೃತ್ತದ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಿಂದುವೂ, ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಸಮಾನ ದೂರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವುದು

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು: ಪರಿಸರ

- ಒಂದು ದಿನದ ವಿವಿಧ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆರಳುಗಳ ಉದ್ದವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬಹುದು
- ಸೂಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು
- ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು
- ಸೌರಚಾಲಿತ ಪ್ಯಾನೆಲ್ ಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು
- ಪೈರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು

ಹೊರಗಡೆ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಕಲಿಕೆಯು ನೈಜತೆ ಮತ್ತು ಅವರದೇ ಆದ ಸ್ವತಃ ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನೀವು ಶಾಲಾ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸ ಬೇಕಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ನಾಯಕರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ, ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಯೋಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ನೀವು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲಾ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು, ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರಿವು ಇರಬೇಕು.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದು/ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು

ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ, ಈಗಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನೀವು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದು/ಹೊಂದಿಸಬಹುದು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಚಿಕ್ಕದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ನೀವು ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಕಲಿಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇಂತಹ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಒಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ನೀವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದು.

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪನ್ಮೂಲಭರಿತರಾಗಲು ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜೊತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ. ನೀವು ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯ ನಡುವೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಕೌಶಲಗಳಿದ್ದು, ಇದು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ/ಹೊಂದಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲವಿರಬಹುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ತರಗತಿಯ ಹೊರಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಲಿದೆ.

Resource 2: 'Growth of a Tree' by Meish Goldish

I'm a little maple, oh so small,

In years ahead, I'll grow so tall!

With a lot of water, sun, and air,

I will soon be way up there!

Deep inside the soil my roots are found,

Drinking the water underground.

Water from the roots my trunk receives,

Then my trunk starts making leaves.

As I start to climb in altitude,
 Leaves on my branches will make food.
 Soon my trunk and branches will grow wide,
 And I'll grow more bark outside!

I will be a maple very tall,
 Losing my leaves when it is fall.
 But when it is spring, new leaves will show.
 How do trees grow? Now you know!

ಚಿತ್ರ R2.1 ಮಾವಿನ ಮರ

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 3: ಶಾಲೆಗೆ ಆಮಂತ್ರಿತರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು

ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಣಿತರು ಅಥವಾ ಕಥೆಗಾರರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜಕ ಅನುಭವ ಆಗಬಹುದು. ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿತರು ನೀವು ಬಯಸಿದ ದಿನದಂದು ಮಾಡಲಾಗುವೇ ಎಂದು, ಮೊದಲೇ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ. ನೀವು ಆಮಂತ್ರಿತರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರೆ, ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು :

- ಆಹ್ವಾನಿತರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಘಟಕದ ಬಗ್ಗೆ
- ಘಟಕಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ
- ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ರೀತಿ ಬಗ್ಗೆ
- ನಿಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ
- ನೀವು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿತರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ
- ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳಬಯಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಆಹ್ವಾನಿತರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ
- ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ
- ಆಮಂತ್ರಿತರು ತೆರಳಿದ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು: ಪರಿಸರ

- ಮಕ್ಕಳು ಆ ದಿನದ ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜಿತವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕುರಿತು ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನೀವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 4: ಕಥೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳು

ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದು ನೀವು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ (ಘಟಕಕ್ಕೆ) ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಂಜಸವಲ್ಲದ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಅವು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತದಾಯಕ ಕಥೆ ಎಂದರೆ:

- ಪ್ರಸ್ತುತಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯದೊಂದಿಗೆ ಕಥೆಯು ದೃಶ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇರುವಂತಹದು
- ಅಭಿನಯ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು
- ವಿಶದವಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು
- ಒತ್ತು ನೀಡಲು ಮುಖ್ಯ ಹಂದರ ಪುನರುಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕು
- ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿರುವಂತಿರಬೇಕು
- ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಇಷ್ಟ ಪಡದಿರುವ ವಿಲನ್ ಪಾತ್ರಗಳಿರಬೇಕು
- ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ ವಸ್ತುವಿರಬೇಕು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ನೀವು ಬಳಸುವಂತಿರಬೇಕು

ನೀವು ಬಳಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಪಾಠವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಓದುವಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಉದಾ: ಇಡೀ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಅದರ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಷ್ಟೆ ಓದಿ, ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಶೋಧನೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವಿರಾ? ಬಹುಶಃ ನೀವು ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಬಹುದು ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ಮನುಷ್ಯರ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಲು ಹೇಳಿ ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬಹುದು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಆಧಾರಿತ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮರಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ನಾಶ ಕುರಿತ ವಸ್ತುವಿನ ಸುತ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವಂತಹ ಕಥೆಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಓದುವಿರಿ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಳದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಥೆ ಓದುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬಹುದು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ನೆರಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹುಡುಕುವಾಗ (ಶೋಧನೆ ಮಾಡುವಾಗ) ತರಗತಿಯ ಹೊರಗೆ ಕಥೆ ಓದುವುದು ಮತ್ತು ನೆರಳಿಗೋಸ್ಕರ ಹುಡುಕಾಟ ಮಾಡುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಮತ್ತು ಓದಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಇದು ಮಕ್ಕಳು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಖುಷಿ ಖುಷಿಯಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 5: ಒಂದು ಇಲಿಯ ಕಥೆ

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ.

'ಕೆರೆ ಹಾವು ಮತ್ತು ಇಲಿಗಳು'

ಒಂದು ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಬದುವಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಹುತ್ತವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಹಾವೊಂದು ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಗದ್ದೆ ಮತ್ತು ಗೋಡಾನ್ ಗೆ ಬಂದ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿವಸ ಹಾವಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಸಿವಾಗಿತ್ತು, ಗೋಡಾನ್ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಒಂದು ಇಲಿಯನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು.

ಆದರೆ ಇಲಿ ತುಂಬಾ ಬುದ್ಧಿವಂತಳಾಗಿತ್ತು. ಬೇಗ ಗೋಡಾನ್ ಒಳಗೆ ಓಡೋಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಹಾವು ಬೇರೊಂದು ಇಲಿ ಹುಡುಕಲು ಹರಿದು ಹೋಯಿತು.

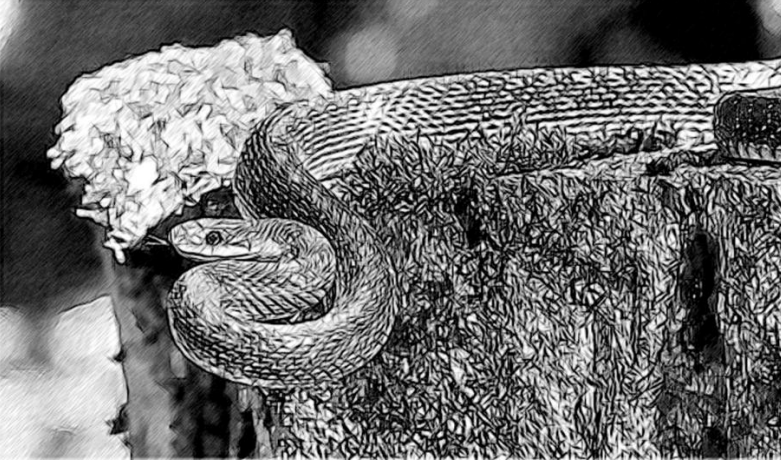

Figure R5.1 A rat snake.

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಯಾವುದೇ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಇಲಿಗಳಂತೆ, ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ 50 ಗ್ರಾಂ.ನಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಇದು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿವಸ ಇಲಿ 8 ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿತು. ಒಂದು ತಾಯಿ ಇಲಿ 3 ವಾರದೊಳಗೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ರೈತ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಕಾವಲು ಕಾಯುವಾಗ ಹಾವನ್ನು ಕೊಂದು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆರೆ ಹಾವು ವಿಷಕಾರಿ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹಾನಿಕರವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಇಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಭಯ ಇಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ತುಂಬಾ ಬೇಗನೆ ಇಲಿಯು 8 ಮರಿಗಳು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

5 ವಾರದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಾದಾಗ ಇಲಿ ಮರಿಗಳು ಮರಿ ಹಾಕಲು ಶಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಗೋಡಾನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಆರು ವಾರದ ನಂತರ ಮೊದಲ ಇಲಿ ಅಜ್ಜಿಯಾಗುತ್ತೆ ಮತ್ತು ಅವಳ 4 ಮರಿಗಳು ಈಗ ಅವರದೇ ಆದ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತವೆ_ ಒಂದೊಂದು 8 ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತವೆ.

5 ವಾರದೊಳಗೆ ಈ ಮರಿಗಳು ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಒಂದೊಂದು ಇಲಿಯು 50 ಗ್ರಾಂನಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಇಲಿ 30 ದಿವಸದೊಳಗೆ 1.5 (1½) ಕೆ.ಜಿ ಕಾಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೆ ಇಲಿಗಳು ಬರೇ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ಕಾಳುಕಂಡರೂ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಬೇಯಿಸಿದ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಡದೆ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ಹಲವಾರು ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ಮೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಗೋಡಾನಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಇಲಿಗಳು ಕೂಡ ಇದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆತಾ ಹೋಯ್ತು.

ಇಲಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ? ಕ್ರೂರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಲು ನಾವೇನು ಮಾಡಬಹುದು? ಇದನ್ನು ನಾವು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು?

ಸಂಪನ್ಮೂಲ 6 : ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಹಾಡುಗಳು, ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ

ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದು. ಪರಸ್ಪರ ಒಡನಾಟ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಹರವಿನುದ್ದಕ್ಕೂ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಹಾಡುಗಳು, ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು

ಕಥೆಗಳು ಜೀವನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥೆಗಳು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿವೆ. ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಕಥೆಗಳು:

- ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ರೋಚಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ
- ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಿಂದ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತವೆ
- ನಮಗೆ ಸವಾಲುಗಳನ್ನೊಡ್ಡುತ್ತವೆ
- ಹೊಸ ಐಡಿಯಾಗಳ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಲು ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ
- ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತವೆ
- ವಾಸ್ತವತೆಯಿಂದ ಹೊರತಾದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಯ ಬೀಳದೇ ಚಿಂತಿಸಲು ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ, ಆ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉಚ್ಚಾರಣೆ, ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತವಿದ್ದರೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದರೆ ಅಥವಾ ಜೋರಾಗಿ ಕಿರುಚಿದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೇ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮದೇ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಕಥೆಗೆ ಜೀವ ತುಂಬಲು, ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಕಥೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವರು ಇದರಿಂದ ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಅಥವಾ ಕಥೆಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಥೆ ಹೇಳುವವರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆಸಬಹುದು ಆದರೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇರಬೇಕು.

ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಕ್ರಿಯೆ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳದೆ, ಇತರ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಬಲ್ಲದು. ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು, ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಬಹುದು, ಕಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು. ತರಗತಿಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಚಿತ್ರ ಅಥವಾ ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಂಗ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಬೇರೆಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಹುದು. ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಮಕ್ಕಳು ಕಲ್ಪನಾಂಶಗಳು ಯಾವುವು, ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು, ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಹೇಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಕಥೆ ಹೆಣೆಯಲು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ತಂತ್ರ. ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಕಥೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಚೌಕಟ್ಟು ನೀಡಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ಕಠಿಣ ಐಡಿಯಾಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಥಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವರು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವರು, ಐಡಿಯಾಗಳೊಡನೆ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ, ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ, ಅಮೂರ್ತ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಕಥೆಗಳ ರೂಪಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವರು.

ಹಾಡುಗಳು

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡು ಮತ್ತು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಡುವುದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಾವು ಆ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಭಾಗ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಸ ಮತ್ತು ಲಯ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಮಾತಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನೀವೇ ಬಹುಶಃ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಡುಗಾರರಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಂತೂ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಡುಗಾರರು ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಹಾವಭಾವಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಹಾಡನ್ನು ಜೀವಂತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಡುಗಳ ಪದಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬಳಸಬಹುದು. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಡುಗಳು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಸೂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಡು ಅಥವಾ ಪದ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಪುನರಾವರ್ತನೆಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೇ ಹೊಸ ಹೊಸ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲರು.

ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಭಿನಯಿಸಲು ಅಥವಾ ನಾಟಕವಾಡಲು ಒಂದು ಪಾತ್ರವಿದ್ದಾಗ, ಅದು ಪಾತ್ರಾಭಿನಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಪಾತ್ರದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆವಶ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಆದರೆ ಆ ಪಾತ್ರ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಾರದು. ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಉತ್ತೇಜನವಿರಬೇಕು.

ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದಿಂದ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು:

- ಬೇರೆಯವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೈಜ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸುತ್ತದೆ
- ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ
- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ
- ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ

ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದಿಂದ, ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವಂತೆ ಅಥವಾ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅಭಿನಯ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಸರಳವಾದ ಕೆಲವೇ ರಂಗ ಸಜ್ಜಿಕೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಸನ್ನಿವೇಶ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಫಲಕಗಳನ್ನು - ದರ್ಶಿನಿ/ಚಹಾ ಅಂಗಡಿ, ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಅಥವಾ ಪಂಚರ್ ಅಂಗಡಿ ಎನ್ನುವ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, 'ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ', 'ಅವರೇನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?' ಮತ್ತು 'ನಾವೇನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ?' ಎಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಈ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು, ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ, ದೊಡ್ಡ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಿರಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಗ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ನೈಜ ಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುವ ಬದಲು ಇದೇ ರೀತಿ ಇರುವ, ಇವೇ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಮಕ್ಕಳು ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನೀವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಆಯ್ಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಯೋಜಿಸಲು ಸಮಯ ಕೊಡಿ ಅಥವಾ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿ. ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಇಡೀ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಗುಂಪನ್ನು ನೋಡದೇ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಒಳಗಿದ್ದಿದ್ದು ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಅಭಿನಯದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಅಥವಾ ಬಾಲಿವುಡ್ ನಟನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಲ್ಲ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಿತದಲ್ಲೂ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯವನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಕಣಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ಬೆಳಕು ಅಥವಾ ಶಾಖದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರಮಾಣುಗಳು ವರ್ತಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ಅಭಿನಯಿಸಬಹುದು. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೋನ ಮತ್ತು ಆಕೃತಿಗಳ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸೇರುವಿಕೆ (combinations) ಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ನಾಟಕ

ನಾಟಕ, ಬಹಳಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯ. ನಾಟಕವು ಅನೇಕ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಮಾಡಲು ನಾಟಕವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಮಿದುಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ತೋರಿಸಬಹುದು - ಆಟದ ಫೋನ್ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ನಾಟಕದ ಮೂಲಕ ಮಿದುಳಿನಿಂದ ಕಿವಿ, ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಕೈ ಮತ್ತು ಬಾಯಿಗೆ ಸಂದೇಶಗಳು ತಲುಪಿ ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ರವಾನೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಅಭಾಸಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಮೋಜಿನ ನಾಟಕವೊಂದರಿಂದ ಎಳೆ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾಟಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರಬಹುದು.

ಅನೇಕ ಸಲ, ನಾಟಕ ಇಡೀ ತರಗತಿ, ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗುರಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯಾಗಿ, ಅವರು ಕಾರ್ಯ ನಿರತರಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾಟಕದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ತರಗತಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ನಟ/ನಟಿಯರಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸಂಘಟನೆ, ವೇಷ ಭೂಷಣ, ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆ, ರಂಗ ಸಹಾಯ).

ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವನ್ನು ಏಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಲೋ (ಉದಾ: ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಿಸುವುದು), ವಿಷಯದ ಕಲಿಕೆಗೋ (ಉದಾ: ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗುವ ಪಾರಿಸಾರಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು) ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೋ (ಉದಾ: ಜೊತೆಗೂಡಿ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು)? ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ನಾಟಕದಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಕಲಿಕೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಾಗರೂಕತೆ ಇರಬೇಕು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

- A professional development unit for teachers about using puppets with students: <http://www.pstt.org.uk/ext/cpd/engagement-with-puppets/>
- The Kaavad storytelling tradition of Rajasthan: <http://www.idc.iitb.ac.in/resources/dt-july-2009/kaavad.pdf>
- *Best Practice Guidelines for Teaching Environmental Studies in Maldivian Primary Schools* by Fathimath Shafeega, Mausooma Jaleel and Mariyam Shazna: <http://www.livelearn.org/sites/default/files/docs/BstPracGuidelines.pdf>
- 'The people who hugged the trees: an environmental folk tale' by Deborah Lee Rose: <http://mocha4you.ibda3.org/t38-topic>

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು/ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

Cavendish, J., Stopps, B. and Ryan, C. (2006) 'Involving young children through stories as starting points', *Primary Science Review*, vol. 92, March/April.

Koch, J. (2013) *Science Stories: Science Methods for Elementary and Middle School Teachers*, 5th edn. Independence, KY: Cengage.

Roslan, R.M. (undated) 'The use of stories and storytelling in primary science teaching and learning' (online). Available from:

http://www.academia.edu/5860697/The_use_of_stories_and_storytelling_in_primary_science_teaching_and_learning (accessed 4 August 2014).

Acknowledgements

Except for third party materials and otherwise stated below, this content is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike licence (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>). The material acknowledged below is Proprietary and used under licence for this project, and not subject to the Creative Commons Licence. This means that this material may only be used unadapted within the TESS-India project and not in any subsequent OER versions. This includes the use of the TESS-India, OU and UKAID logos.

Grateful acknowledgement is made to the following sources for permission to reproduce the material in this unit:

Figure 1: adapted from © Spot Us

<https://www.flickr.com/photos/29792566@N08/5159018218/in/photostream>, made available under https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.en_GB.

Resource 2: 'Growth of a Tree' by Meish Goldish.

Figure R5.1A adapted from © Felix Reiman

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zamenis_longissimus.jpg, made available under <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en>.

Every effort has been made to contact copyright owners. If any have been inadvertently overlooked the publishers will be pleased to make the necessary arrangements at the first opportunity.

Video (including video stills): thanks are extended to the teacher educators, headteachers, teachers and students across India who worked with The Open University in the productions.